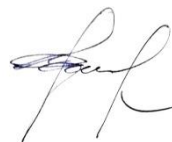

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет історії, бізнес-освіти та права
Кафедра філософії, політології та психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

д.ф.н., професор Харченко Ю.В.

«3» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НАВЧАЛЬНА (ПРОПЕДЕВТИЧНА) ПРАКТИКА З ПСИХОЛОГІЇ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: для всіх спеціальностей університету

Форма навчання: дистанційна

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни "Навчальна (пропедевтична) практика з психології" розроблена для підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр для всіх спеціальностей університету. Дистанційна форма навчання.

Розробники: Клочек Л.В., професор, доктор психол. наук, Ржевська-Штефан З.О., доцент, кандидат психол наук, Мельничук С.К., доцент, кандидат психол наук

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри філософії, політології та психології

Протокол від «3» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри д.ф.н., професор Харченко Ю.В.

_____ Харченко Ю.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни "Навчальна (пропедевтична) практика з психології" для студентів всіх спеціальностей університету за бакалаврським рівнем вищої освіти. – ЦДПУ імені В. Винниченка, 2023. – 13 с.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань <u>01. Освіта/Педагогіка</u>	Нормативна	
Загальна кількість годин – 45	Спеціальність: для всіх педагогічних спеціальностей університету	Рік підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: самостійної роботи студента – 45	Рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	Самостійна робота	
		45 год.	45 год.
		Вид контролю:	
		залік	залік

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з професійною діяльністю вчителя, розвиток у них здатностей визначати психологічні особливості педагогічної взаємодії вчителя й учнів на уроці, активізацію останніх як суб'єктів засвоєння навчального матеріалу.

Завдання

- вивчення психологічних особливостей взаємодії вчителя й учнів в умовах освітнього процесу;
- вивчення особливостей дій вчителя, спрямованих на розвиток пізнавальної активності школярів, їх психічних функцій, що забезпечують успішність навчання та сприятливість для настанов учителя.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст завдання полягає у вивченні методом спостереження психологічних особливостей педагогічної взаємодії учнів та вчителів в умовах освітнього процесу, а саме:

- 1) спостереження за організацією уваги учнів на уроці;
- 2) спостереження за словесними впливами учителя на уроці;
- 3) спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя і учнів.

В процесі реалізації завдання студенти мають по-перше, опанувати практичне застосування методу спостереження, а саме:

- навчитися об'єктивно та неупереджено фіксувати психологічні поведінкові вияви як учителя, так і учнів на уроці;
- аналізувати виявлені шляхом спостереження факти, робити висновки про ефективність педагогічної діяльності вчителя та оптимальність учбових дій школярів в умовах уроку.

По-друге, студенти мають більш глибоко вивчити зміст поняття «педагогічна взаємодія» та отримати практичні навички виявлення психологічних особливостей педагогічної взаємодії вчителя і учнів, а саме:

- 1) розрізняти різні моделі педагогічної взаємодії (навчально-дисциплінарну, особистісно-орієнтовану та ліберально-потуральну);
- 2) розрізняти різні аспекти взаємодії вчителя з учнями (прийоми організації уваги, словесні впливи тощо),
- 3) визначати, як співвідносяться застосування вчителем певних прийомів/словесних впливів та пізнавальна активність/пасивність учнів на уроці.

Матеріалом для спостереження в умовах дистанційного-карантинного навчання виступають відеозаписи, які презентують уроки в закладах загальної середньої освіти. Для студентів різних спеціальностей використовуються відео уроків відповідно до їх професійного спрямування.

3. Етапи виконання завдання з психології

День практики	Зміст роботи
1. день	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення із змістом завдань практики, з порядком роботи з відео уроками, з вимогами до ведення документації. 2. Ознайомлення з теоретичними матеріалами для підготовки до практики. Підготовка до проходження тестового контролю з теоретичних питань. 3. Підготовка до виконання першого завдання практики: «Спостереження за організацією уваги на уроці». Ознайомлення із змістом завдання, схемою спостереження, підготовка карти спостереження (роздрукувати).
2 день	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проходження тестового контролю. 2. Виконання завдання «Спостереження за організацією уваги на уроці»: <ul style="list-style-type: none"> – Перегляд відео уроку і заповнення карти спостережень. – Аналіз фактів спостереження. 3. Підготовка до виконання другого завдання практики: «Спостереження за словесними впливами учителя на уроці»: ознайомлення із схемою спостереження, підготовка карти спостереження.
3 день	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз помилок тестового контролю. 2. Обговорення результатів виконання першого завдання практики

	<p>в групі (разом з керівником практики).</p> <p>3. Виконання завдання «Спостереження за словесними впливами учителя на уроці»:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Перегляд відео уроку і заповнення карти спостережень. – Аналіз фактів спостереження. <p>4. Підготовка до виконання третього завдання практики: «Спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя і учнів», ознайомлення із схемою спостереження, підготовка карти спостереження.</p>
4 день	<p>1. Обговорення результатів виконання другого завдання практики в групі (разом з керівником практики).</p> <p>2. Виконання завдання «Спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя і учнів»:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Перегляд відео уроку і заповнення карти спостережень. – Аналіз фактів спостереження.
5 день	<p>1. Обговорення результатів виконання третього завдання практики в групі (разом з керівником практики).</p> <p>2. Підведення підсумків проведеної роботи: Аналіз студентами власної діяльності: чого вдалось навчитись за час практики, які відкриття вдалось зробити, як змінилось / не змінилось ставлення до майбутньої професії вчителя?</p> <p>3. Підготовка звіту до подання керівникові практики.</p>

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни "Навчальна (пропедевтична) практика з психології" передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, опрацювання дискусійних питань).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда) та практичні методи (дискусія, аналіз результатів спостереження).

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний та дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- 1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
  - наочні (відеоматеріали шкільних уроків відповідно до фаху студентів);
  - практичні методи (практичні завдання).

- 2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - навчальної дискусії.
- 3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
  - письмового контролю;
  - самоконтролю та взаємоконтролю;
  - рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання навчальної пропедевтичної практики з психології є:
- *стандартизовані тести* з визначених теоретичних питань курсу «Психологія»;

1. Спостереження як метод психологічного дослідження. Загальні вимоги до проведення наукового спостереження. Види психологічного спостереження та способи фіксування даних.
2. Педагогічна взаємодія та моделі педагогічної взаємодії.
3. Психологічні особливості особистісно-орієнтованої педагогічної взаємодії з учнями.
4. Саботажники спілкування.
5. Ненасильницька комунікація в педагогічній взаємодії.

Онлайн версію тестового контролю створено за допомогою Google forms.

- аналітичні звіти про проходження практики.

Структура звіту:

I. Вступ.

У цьому розділі студент має сформулювати мету та завдання пропедевтичної практики, яку він проходив, показати розуміння значення методу спостереження та теоретичних знань про психологічні особливості педагогічної взаємодії для своєї майбутньої професійної діяльності. Для написання даного розділу, студент має дати відповіді на наступні запитання:

1. Якою була мета пропедевтичної практики? Які завдання ви виконували?
2. Яким чином метод спостереження, який ви використовували під час завдань, може бути корисним для вашої майбутньої діяльності вчителя?
3. Яку практичну користь мають для вас теоретичні знання про психологічні особливості педагогічної взаємодії вчителя і учнів?

II. Результати спостережень.

Цей розділ містить три заповнені студентом карти спостережень відповідно до виконаних завдань практики, а також їх детальний аналіз.

III. Рефлексія власних досягнень.

Для написання даного розділу, студент має дати відповіді на наступні запитання:

1. *Компетенція у пізнавальній сфері.* Як би ви описали свій актуальний рівень здатності до самостійного опрацювання теоретичного матеріалу в ході підготовки до виконання завдань практики (високий, вище середнього,

середній, нижче середнього, низький)? Щоб визначити ваш рівень, вкажіть, що саме вам вдалося здійснити (завантажити документ з теоретичним матеріалом/ проглянути теоретичний матеріал/ уважно ознайомитись із основними поняттями тем/ ретельно розібратися з кожним поняттям теми/ ретельно розібратися з усіма поняттями теми і допомогти іншим краще їх зрозуміти).

2. *Компетенція у мотиваційній сфері.* Проаналізуйте свій рівень інтересу до використання набутих теоретичних знань на практиці. Чи є у вас намір/бажання/інтерес використовувати отримані знання на практиці? Як саме, в яких ситуаціях ви могли б застосувати їх?
3. *Компетенція у емоційно-вольовій сфері.* Проаналізуйте свою здатність бути неупередженим спостерігачем по відношенню до учасників педагогічної взаємодії в ході спостереження. Чи усвідомлювати ви свої негативні та позитивні емоції, що з'являлися під час спостереження? Чи впливали вони на те, як саме ви сприймали прояви поведінки учасників, на ваші висновки?
4. *Компетенція у сфері спілкування.* Проаналізуйте свою здатність коректно (у дусі ненасильницького спілкування) спілкуватися з одногрупниками, методистом, виявляти ініціативу і активність у спілкуванні, регулювати власну поведінку. Наскільки вам це вдається? Що саме вдається вам найкраще?
5. *Труднощі, з якими зустрівся студент під час практики.* Визначте труднощі, які виникали протягом практики (вкажіть також причини труднощів). Сформулюйте зауваження та побажання щодо вдосконалення змісту та процесу практики.

Текст звіту подається у папці. Титульна сторінка оформлюється за зразком.

Використовуються такі **методи контролю** (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль за виконанням завдань практики здійснюється у формі онлайн консультацій та обговорень результатів спостережень по кожному завданню практики. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння студентами поставлених перед ними задач та засвоєння студентами змісту ряду тем педагогічної психології, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на консультаціях.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється на основі аналізу звітної документації, участі студентів у обговореннях результатів спостережень протягом практики та результатів тестового контролю. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, здатності до творчого використання накопичених знань, рівня сформованості навичок проведення наукового спостереження та аналізу отриманих даних.

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок

Складання тестового контролю з теоретичних питань оцінюється максимально у 20 балів. Критерії нарахування балів з урахуванням участі студента в аналізі власних помилок тестового контролю.

20-18 балів (А) – Студент підготовлений з усіх теоретичних питань, приймає активну участь в обговоренні, здатен аналізувати власні помилки, творчо та критично мислити. Відповіді студента повні, насичені глибокими та розгорнутими судженнями, мають доказовий, логічний і послідовний характер.

17-15 балів (В) – Студент підготовлений з усіх теоретичних питань, проте припустився під час контролю ряду незначних помилок. Під час їх обговорення приймає активну участь, здатен аналізувати власні помилки. Відповіді мають усвідомлений та розгорнутий характер, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу.

14-12 балів (С) – Студент в цілому підготовлений з усіх теоретичних питань, проте припустився серйозних помилок під час тесту. Приймає достатньо активну участь в обговоренні, здатен аналізувати власні помилки, проте відповіді його дещо неповні або недостатньо розгорнуті. Наявні окремі помилки у послідовності викладення та в аргументації тверджень.

11-9 балів (D) – Студент підготовлений з не з усіх теоретичних питань, припустився значної кількості помилок під час тесту, приймає епізодичну участь в обговоренні, демонструє поверхневі знання (розуміє суть основних понять теми, проте не здатен чітко формулювати визначення, аналізувати суть проблем). Відповіді неповні, відсутня чіткість, структурованість.

8-6 балів (E) – Студент підготовлений не з усіх теоретичних питань, припустився великої кількості помилок під час тесту. В обговоренні участі майже не приймає або його висловлювання мають характер загальних фраз. Відповідь неструктурована, непослідовна.

5-1 балів (FX) – Студент підготовлений лише з окремих тем. Набрал дуже мало балів за тестовий контроль. В обговоренні участі не приймає, або оперує лише загальними фразами, називає лише розрізнені факти.

0 балів (F) – Студент не виконав тестовий контроль, не приймає участь в обговоренні.

Практичні завдання (спостереження) – максимально оцінюються в 15 балів (15*3=60 балів)

15-14 балів – Студент виконав завдання у повному обсязі (наявна заповнена карта спостережень та обробка результатів), продемонстрував сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи повністю відповідають схемі спостережень, зроблені коментарі розкривають зміст спостережуваного прояву. Висновки відповідають виявленим фактам спостереження, аргументовані та розгорнуті.

13-12 балів – Студент виконав завдання у повному обсязі (наявна заповнена карта спостережень та обробка результатів), продемонстрував сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи повністю відповідають схемі спостережень, зроблені коментарі розкривають зміст спостережуваного прояву. Висновки відповідають виявленим фактам спостереження, аргументовані та розгорнуті. Проте наявні окремі неточності та помилки.

11-10 балів – Студент виконав завдання у повному обсязі, продемонстрував достатньо сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи майже повністю відповідають схемі спостережень, майже всі зроблені коментарі розкривають зміст спостережуваного прояву. Висновки відповідають виявленим фактам спостереження, проте недостатньо аргументовані та розгорнуті.

9-8 балів – Студент виконав завдання не в повному обсязі (карта спостережень заповнена, проте є окремі прогалини), продемонстрував достатньо сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи майже повністю відповідають схемі спостережень, проте коментарі не завжди розкривають зміст спостережуваного прояву. Висновки поверхневі, недостатньо аргументовані та розгорнуті.

7-6 балів – Студент виконав завдання не в повному обсязі (карта спостережень заповнена, проте із значними прогалинами), продемонстрував недостатньо сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи лише частково відповідають схемі спостережень, коментарі не завжди розкривають зміст спостережуваного прояву. Висновки поверхневі або не відповідають виявленим фактам спостереження.

5-4 бали – Студент виконав завдання не в повному обсязі (карта спостережень заповнена, проте із значними прогалинами, обробка результатів фрагментарна або відсутня), продемонстрував недостатньо сформовані навички ведення формалізованих записів та їх аналізу: записи лише частково відповідають схемі спостережень, коментарі в більшості не розкривають зміст спостережуваного прояву.

3-1 бали – Студент виконав завдання фрагментарно (наявні лише записи в карті спостережень, без подальшої обробки та аналізу), записи майже не відповідають схемі спостережень, коментарі в більшості не розкривають зміст спостережуваного прояву.

0 балів – Студент не виконав завдання або його робота є плагіатом.

Звіт з практики. Оцінюється здатність студента аналізувати результати власної діяльності та усвідомлювати практичне значення результатів практики для майбутньої професійної діяльності – максимально оцінюється в 20 балів.

20-18 балів – Студент здатен аналізувати власну діяльність, визначати свої досягнення та обмеження, усвідомлює над чим слід працювати. Аналіз насичений глибокими та розгорнутими судженнями, має логічний і послідовний характер.

17-15 балів – Студент здатен аналізувати власну діяльність, визначати свої досягнення та обмеження, усвідомлює над чим слід працювати. Аналіз має усвідомлений та розгорнутий характер, проте наявні окремі помилки та неточності у послідовності викладу.

14-12 балів – Студент в цілому здатен аналізувати власну діяльність, визначати свої досягнення та обмеження, усвідомлює над чим слід працювати. Проте його аналіз має недостатньо розгорнутий характер, його обґрунтування містять окремі помилки та неточності.

11-9 балів – Студент не достатньо усвідомлює свої досягнення та обмеження, визначає необхідні напрямки майбутньої роботи, проте не обґрунтовує їх. Аналіз неповний, відсутня чіткість, структурованість.

8-6 балів – Студент здатен робити дуже поверхневий аналіз своїх досягнень та обмежень, лише приблизно визначає напрямки майбутньої роботи. Аналіз неструктурований та непослідовний.

5-1 балів – Аналізуючи свою діяльність, студент оперує лише загальними фразами.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Навчальна психолого-педагогічна практика студентів 2 курсу оцінюється методистом з психології за визначеними видами роботи відповідно до розробленої системи балів (див. Табл. 1).

Таблиця 1.

Оцінювання виконання студентами завдання з психології

Види роботи	Максимальна кількість балів
Тестовий контроль	20 балів
Завдання №1. «Спостереження за організацією уваги учнів на уроці»	15 балів
Завдання №2 «Спостереження за словесними впливами учителя на уроці»	15 балів
Завдання №3 «Спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя і учнів»	15 балів
Участь в обговоренні результатів спостереження	15 балів (по 5 балів на кожне завдання)
Укладання звіту з практики	20 балів

Бали за виконання психологічного завдання можуть знижуватися за наступних умов:

- студент під час проходження практики неодноразово проявляв недисциплінованість (не був присутній під час обговорень та консультацій; не виконував вчасно завдання);
- студентом порушувалися етичні норми поведінки;
- студент не надав у встановлені терміни необхідну документацію.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		

60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2004. – 335с.

Допоміжна

1. Долинська Л. В. Стилi педагогічного спілкування та можливості його формування в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя/Л. В. Долинська // Психологія: зб. наук. праць. – Вип. 1 (4). – Київ: НПУ, 1999. – С. 64 – 69.
2. Педагогика и психология ненасилия в образовании : учеб. пособие для бакалавриата и магистратуры / В. Г. Маралов, В. А. Ситаров. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2015. — 424 с. — Серия : Бакалавр и магистр. Модуль.
3. Регуш Л. А. Практикум по наблюдению и наблюдательности. 2-е изд., переработанное и дополненное. — СПб.: Питер, 2008. — 208 с.: ил. — (Серия «Практикум по психологии»).
4. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Вікова психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
5. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А.. Педагогічна психологія. Навч. посіб. – Київ «Центр учбової літератури», 2012. – 168 с.
6. Усе про мотивацію / уклад. А. Г. Дербеньова. — Х. : Вид. група «Основа», 2012. — 207с.

5.2. Методичне забезпечення

1. Безвідривна навчально-виховна практика студентів педагогічного університету. Методичні рекомендації щодо виконання завдання з психології./ З.О. Ржевська-Штефан, Е.У. Гуцало, Л.В. Клочек, І.Л. Удичний. – Кропивницький: ФО-П Лівий Сергій Васильович, 2019. – 88с.

5.3. Інформаційні ресурси

(перелік інформаційних ресурсів)

1. Психологія педагогічної взаємодії: інтегративний підхід: монографія / В.Л. Зливков, О.В. Завгородня, С.О. Лукомська, С.О. Копилов, О.В. Котух; за ред. В. Л. Зливкова, С.О. Лукомської. – К.: 2019. – 259 с.
<http://lib.iitta.gov.ua/716033/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3>

%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%202019%20%D0%97%D0%BB
%D0%B8%D0%B2%D0%BA%D0%BE%D0%B2.pdf

2. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність?
<https://life.pravda.com.ua/columns/2019/11/17/238924/>
3. Маршал Розенберг. Язык жизни. Ненасильственное общение.
http://loveread.ec/read_book.php?id=81510&p=1

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом закладу вищої освіти і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

2. Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри.

3. Формат бланка – А4 (210×297 мм).